

Register Number

--	--	--	--	--	--	--	--

Language – Part I – SANSKRIT – Paper I

(Poetry and Grammar)

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 100

- सूचना :**
- (1) छपाई की स्वच्छता के लिए प्रश्न पत्र की जाँच करें। यदि स्वच्छता में कोई कमी नजर आए, तो तुरंत कक्षा पर्यवेक्षक को सूचित करें।
  - (2) प्रश्नों का उत्तर देने के लिए नीले या काले स्याही का उपयोग करें और रेखाचित्र बनाने के लिए पेन्सिल का उपयोग करें।

- Instructions :**
- (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.
  - (2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline and pencil to draw diagrams.

- Note :**
- (i) Answers should be in Sanskrit, English or Tamil except for those that are to be answered in Sanskrit.
  - (ii) In writing Sanskrit, Devana-gari Script should be used.

- I. 1. Give the meaning of any four :** **4x1=4**
(a) नरकक्लेशम्	(b) च्युतः	(c) प्रज्ञः	(d) जघान
(e) कलत्रम्	(f) मांसम्	(g) मारुतः	(h) लोभः
- 2. Identify the grammatical form any four :** **4x1=4**
(a) मेने	(b) धनुषि	(c) आसीत्	(d) एत्य
(e) जुगोप	(f) कुवीत	(g) भक्त्या	(h) दधतुः
- 3. Combine any four :** **4x1=4**
(a) इव + आश्रितः	(b) प्रणवः + छन्दसाम्
(c) अति + उन्नतम्	(d) मद + अन्धः
(e) सह + एव	(f) यस्य + इदम्
(g) आसीत् + उज्जयिन्याम्	(h) अध्वरस्य + इव

[Turn over

4. Split any four : 4x1=4
(a) स्यान्निशि	(b) राजेन्दुः
(c) अगृध्नुराददे	(d) तोषयेन्न
(e) नासद्भिः	(f) परिच्छदस्तस्य
(g) मदान्धः	(h) सत्यनाशाद्युधिष्ठिरः
5. Dissolve any four : 4x1=4
(a) धीमान्	(b) अज्ञानम्	(c) उपवनम्	(d) विश्वामित्रः
(e) नरकक्लेशम्	(f) प्रत्येकम्	(g) धर्मात्मा	(h) कपोतरक्षायै
6. Fill in the blanks any four : 4x1=4
- (यतः- ततः, सर्वत्र, अद्य, विना, अपि, पुरा, नमः उपरि, कुतः)
(a) वृक्षस्य _____ खगाः वसन्ति ।
(b) शिवाय तस्मै _____ ।
(c) _____ धर्मः _____ जयः ।
(d) सः _____ अत्र आगमिष्यति ।
(e) त्वम् _____ आगच्छसि ।
(f) ईश्वरः _____ अस्ति ।
(g) जलम् _____ मीनाः नास्ति ।
7. Give the opposites any four : 4x1=4
(a) महताम्	(b) सत्यम्	(c) आतुरः	(d) दिवम्
(e) रक्षणम्	(f) माता	(g) धर्मः	(h) सदृशः
8. Write the correct cases : 4x1=4
(a) चोर भयम् ।	(b) लक्ष्मी सेवितः ।
(c) द्रोण व्रीहिः ।	(d) हरि सेव्यते ।
9. Choose the best answer : 4x1=4
(a) गीतायाः उपदेशः (कृष्णाय/अर्जुनाय)
(b) विष्णोः अवतारः (एकादश/दश)
(c) आचारः परमः (अर्थः/धर्मः)
(d) माता च पिता च (पितरौ/माता पितरौ)

10. Change the voice : 4x1=4
- (a) अहम् पाठं पठामि ।
 (b) रामः वनं गम्यते ।
 (c) सीतया गानं गीयते ।
 (d) नृपः शत्रून् जयति ।
- II. 11. Answer in one word : 5x1=5
- (a) वैवस्वतः कः ?
 (b) दिलीपस्य पत्नी का ?
 (c) धर्मात्मा कः ?
 (d) सामान्यतः समासः कति विधः ?
 (e) कः सत्यनाशात् नरकक्लेशं दृष्टवान् ?
12. Answer in one sentence (Any five) : 5x2=10
- (a) सुदक्षिणा कीदृशी स्मृता ?
 (b) रामस्य भ्रातरः के ?
 (c) रामः कतिवर्षाणि राज्यं शशास ?
 (d) विग्रहो नाम कः ?
 (e) वृकोदरस्य गतिः का ?
 (f) द्रौपदीवचनस्य को हेतुः ?
 (g) दिलीपस्य विशेषलक्षणानि कानि ?
 (h) माण्डव्यः शूलीनोऽभूत्-किमर्थं सः किं कृतवान् ?
- III. 13. Explain any two with reference to the context : 2x5=10
- (a) “गुणस्तवेन कुर्वीत महतां मानवर्धनम्”
 (b) “मनोरमामात्मवधूमिव श्रियम्।”
 (c) “विद्याविनयसाधनम्”
 (d) अत्युन्नतपदारूढः पूज्यान्नैववामानयेत्।
- IV. 14. Quote from memory any three : 3x2=6
- (a) तत्र सत्त्वं निर्मलत्वात् .....
 (b) रजस्येतानि जायन्ते .....
 (c) रजो रागात्मकं .....
 (d) सत्त्वं सुखे सञ्जयति .....
 (e) सर्वं द्वारेषु देहेऽस्मिन् .....

- V. 15. Declension **any one** : 1x5=5
- (a) चतुरशब्दः (नपुं)
(b) द्वौ (स्त्री)
(c) एकः (पुं)
16. Conjugation **any one** : 1x4=4
- (a) पच् (पाके) लुट्
(b) नी (नय्) लोट्
(c) पा - लुट्
- VI. 17. Answer **any two** of the following questions : 2x10=20
- (a) दिलीपस्य वर्णनं स्वभाषया लिखत : -
(b) रामशासनं स्वभाषया विवृणुत : -
(c) द्रौपद्याः वचनं स्वभाषया यथाग्रन्थं लिखत : -